13/09/2021

Μικρασία 1922 – Μια γενοκτονία ζητά δικαίωση!

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

«Σήμερα το βράδυ, ξημερώνοντας του Τιμίου Σταυρού… μέχρι αύριο το πρωί όλα τα εξωτερικά φώτα των σπιτιών μας μένουν αναμμένα. Έτσι, για τις ψυχές των παππούδων μας…». Την έκκληση κάνει για απόψε το βράδυ ο Ιερός Ναός Αγίου Στεφάνου Νέας Ιωνίας με αφορμή την θλιβερή επέτειο πυρπόλησης της Σμύρνης και ξεκληρίσματος του ελληνισμού της Μικράς Ασίας στις 13-14 Σεπτεμβρίου του 1922.

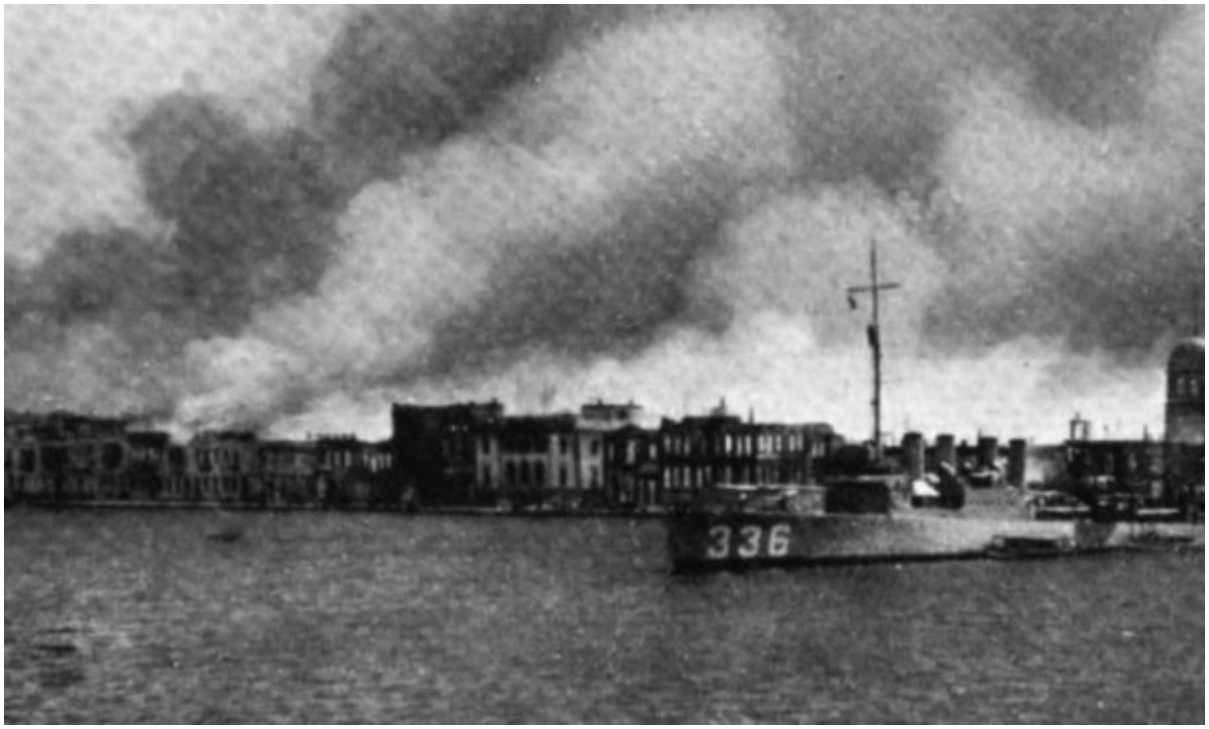

«Την 14η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου, ημέρα Μνήμης της Μικρασιατικής Γενοκτονίας, κάθε Μικρασιατική οικογένεια να αφήνει αναμμένα τα εξωτερικά φώτα του σπιτιού της όλη νύχτα ως ένδειξη Τιμής και Μνήμης στις ψυχές των αδικοχαμένων Μικρασιατών προγόνων μας!

Η φωτιά στη Σμύρνη, με το παλιό ημερολόγιο που ίσχυε τότε, εκδηλώθηκε στις 31 Αυγούστου και η μεγάλη καταστροφή έγινε τη νύχτα προς το ξημέρωμα της 1ης Σεπτεμβρίου. Η Βουλή, όμως, των Ελλήνων όρισε την ημέρα μνήμης της Γενοκτονίας με το νέο ημερολόγιο, δηλαδή 13 ημέρες αργότερα.

Μια γενοκτονία ζητά δικαίωση!

Ξεριζωμός, αίμα, πόνος, δάκρυα. Οι σφαγές κατά Ελλήνων και Αρμενίων από τους Τούρκους, τον Σεπτέμβρη του ΄22, έκαναν τον Αμερικανό Πρόξενο στην Σμύρνη George Horton να γράψει: «Ντρεπόμουν, διότι ανήκα στο ανθρώπινο γένος».

Το έθιμο τείνει να καθιερωθεί μετά από πρόταση του Συλλόγου «ΡΙΖΕΣ Μικρασιατών Χαλανδρίου» και η Ένωση Βουρλιωτών Μ.Ασίας το προτείνει και το στηρίζει ανεπιφύλακτα!

«Ελπίζουμε», λένε, «πως θα ακολουθήσει και άλλος κόσμος σε όλη τη χώρα…».

Σαν σήμερα, στις 13 Σεπτεμβρίου 1922, ξεκινά ο εμπρησμός της Σμύρνης και η σφαγή τόσο των Ελλήνων όσο και των Αρμενίων της πόλης. **Η καταστροφή αυτή άρχισε επτά ημέρες μετά την αποχώρηση και του τελευταίου ελληνικού στρατιωτικού τμήματος από τη Μικρά Ασία…**

Αρχικά, η φωτιά εκδηλώθηκε στην αρμενική συνοικία, όταν Τούρκοι ανατίναξαν την Αρμενική Εκκλησία του Αγίου Νικολάου, όπου είχαν καταφύγει τα γυναικόπαιδα, που πολιορκούνταν από τους Τούρκους.

Την πολιορκία την έσπασε με το ασκέρι του ο Έλληνας καπετάνιος Σιδερής (Ισίδωρος) Πανταζόπουλος, που επί πολλά έτη πολεμούσε τους άτακτους Τσέτες ληστές στα γύρω βουνά. Οι Έλληνες μπήκαν μέσα στην αρμένικη εκκλησία και έδωσαν νερό και τρόφιμα στους πολιορκημένους, όμως, οι πολυπληθέστεροι Τούρκοι γρήγορα ανασυντάχθηκαν και, παίρνοντας πυρίτιδα από γειτονική πυριταδαποθήκη, περικύκλωσαν και πάλι την εκκλησία και την ανατίναξαν.

Με τη βοήθεια του ευνοϊκού για τους Τούρκους ανέμου (που έπνεε αντίθετα από την τουρκική συνοικία) και της βενζίνης με την οποία οι Τούρκοι ράντιζαν τα σπίτια, η φωτιά κατέκαψε όλη την πόλη, εκτός από τη μουσουλμανική και την εβραϊκή συνοικία.

Για την ιστορική αλήθεια των γεγονότων, παραθέτουμε την απάντηση της Εστίας Νέας Σμύρνης σε παλαιότερες αναληθείς δηλώσεις του Ερντογάν για το θέμα:

Στις 13 Σεπτεμβρίου του 1922, που ξέσπασε στη Σμύρνη η φωτιά, σήμανε η ολοκληρωτική καταστροφή της. Οι μαρτυρίες για το ποιος έβαλε τη φωτιά απασχόλησαν επί δεκαετίες ιστορικούς και δίχασαν τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, αλλά όλες οι έρευνες, ακόμα και Τούρκων ιστορικών, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι υπήρξε οργανωμένο σχέδιο και όχι «ατύχημα».

Το επιχείρημα της τουρκικής προπαγάνδας, ότι οι Έλληνες υποχωρώντας έβαλαν φωτιά στα σπίτια τους, δεν μπορεί να έχει καμία ιστορική αλήθεια και καταρρίπτεται από προφανή επιχειρήματα και πλήθος στοιχείων. **Η δραματική υποχώρηση του ελληνικού στρατού δεν μπορεί να αποτελέσει απάντηση στο κάψιμο της ιστορικής πόλης.** Αντιθέτως, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι στάχτες είναι αποτέλεσμα της οργής, του μίσους και της εκδικητικής επέλασης των νεότουρκων, με την ανοχή των «συμμαχικών» δυνάμεων.

Η πυρκαγιά, όπως καταγράφεται από Έλληνες και ξένους ιστορικούς, αποδίδεται στον στρατιωτικό διοικητή Σμύρνης Νουρεντίν Πασά, πάντοτε σε συνδυασμό με τις σφαγές των Ελλήνων. Η τουρκική ιστοριογραφία προτιμά τη σιωπή. Στα σχολικά εγχειρίδια, λακωνικά αναφέρεται πως λίγες μέρες μετά την «απελευθέρωση της Σμύρνης» ξέσπασε φωτιά στην αρμενική γειτονιά, που κατέστρεψε το μεγαλύτερο μέρος της πόλης. Καμία περαιτέρω εξήγηση. **Τη σιωπή Τούρκοι και ξένοι μελετητές την έχουν χαρακτηρίσει ύποπτη, όπως σημείωσε στο βιβλίο της «Ποιος είμαι;» η συγγραφέας και διδάκτωρ κοινωνικών επιστημών, Λεϊλά Νεϊζί.**

Το βιβλίο είναι αφιερωμένο στην προφορική ιστορία, που σε πολλές περιπτώσεις ασκεί πολύ μεγαλύτερη επιρροή στη διαμόρφωση της συλλογικής μνήμης από την επίσημη. Η προφορική ιστορία στην Τουρκία αποδίδει την πυρκαϊά «σε Αρμένιους τσέτες, που ήθελαν να καταστρέψουν τα όπλα τους για να μην τα πάρει ο στρατός μας». Ενίοτε πάλι ενοχοποιούνται οι Έλληνες. Με το επιχείρημα ότι ο Ελληνικός Στρατός πυρπόλησε πόλεις και χωριά κατά την υποχώρησή του, η φωτιά της Σμύρνης παρουσιάζεται ως τακτική «καμμένης γης». «Κάψανε τα σπίτια τους και φύγανε» συνηθίζουν να λένε οι σημερινοί κάτοικοι της Σμύρνης.

Ποιοι πυρπολούσαν;

Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι συντάσσονται με τις ελληνικές θέσεις, ενώ αρκετοί Τούρκοι αμφισβητούν την προφορική ιστορία της χώρας τους. **Ο συμπολεμιστής του Ατατούρκ, Φαλίχ Ριφκί Ατάι, αφού εξηγεί πώς οι Τούρκοι πυρπολούσαν τα χωριά και τις γειτονιές των Αρμενίων μετά την εκτόπισή τους για να μην επιστρέψουν, υπονοεί ότι στη Σμύρνη συνέβη το ίδιο**. **Αλλά και σύγχρονοι Τούρκοι σχολιαστές τονίζουν ότι αποτεφρώθηκαν μόνο οι ελληνικές, αρμενικές και φράγκικες συνοικίες, ενώ οι τουρκικές και εβραϊκές διασώθηκαν.** Επισημαίνουν ότι οι ελληνικοί πληθυσμοί, παρά την ήττα, παρέμεναν στη Μικρασία και παρουσιάζουν τη φωτιά ως μέσο εκβιασμού της φυγής τους.